

א "גרינער"

מיט פינף יאָהר צוריק, אין א קאלטען, רעגענדיגען אָסיען־טאָג, בין איך צום ערשטען מאל אָנגעקומען קיין אמעריקא — די מדינה, וואוהין דאָס אידיש הארץ האָט אָנגעהויבען איהרע האָפֿ-נונגען איבערצוטראָגען.

יענע שיף, וואָס האָט מיך אהער געבראכט, רוהט שוין לאנג אין דער טיעפעניש פון ים. ס'איז געווען די שעחנע, פלינקע "לוסי-טאניא", וואָס האָט זיך ביים לעבען געפלייסט אין פינף טעג איהרע פאסאזשירען אריבערצוברענגען פון אייראפא קיין אמעריקא און וואָס האָט מיט איהר אונטערגאנג אזוי פיעל עגמח נפש אמעריקא פערשאפט.

די גאנצע פינף טעג פון מיין רייזע בין איך געשטאנען אָנגע-שפארט אָן פארענטש און געקוקט צום שוימיגען וועג, וואָס בלייבט הינטער אונזער שיף; געקוקט צו דער פערנעבעלטער ווייטקייט פון וואנען מיר זיינען אָנגעקומען, און געוואלט כאַטש נאָך איין מאל דערזעהן די מדינה, וואו ליעבע און האס טרינקען מענשען אינ-איינעם מיט זייער וואסער. כ'האָב יעמאלט אליין ניט געוואוסט פארוואָס איך פערלאָז רוסלאַנד, וואו איך בין געבוירען געוואָרען און וואו איך האָב צום ערשטען מאל דערשפירט, ווי שווער עס איז צו ליעבען דאָס לעבען און פיינד האָבען די שכנים, וואָס רינגלען מיך ארום. צייטענווייז האָט זיך מיר אויסגעדרוכט, אז אויף אויביג, אויף אויביג פערלאָז איך רוסלאַנד און א גאנץ נייעם לעבען וועל איך אָנהויבען אין דעם אונבעקאנטען לאַנד, וואָס הייסט אמעריקא. וואָרים זיצענדיג אין רוסלאַנד, אין די קליינע, אדער אפילו אין די גרעסערע שטעט און טראכטענדיג פון אונזערע נייע היימען, טראכטענדיג פון נייע לענדער בלייבט קיין שום לאַנד ניט אזוי אונבעקאנט פאר אונזער געדאנק, ווי אמעריקא. מיט סודות איז פאר אונז ארומגעוויקעלט דאָס לאַנד, וואו שוין א פיערטחלק פון

פרץ הירשביין

אונזער פאלק בויט פאר זיך א היים. אלץ, וואס עס ווערט דער-
 צעהלט ביי אונז דארטען פון אמעריקא, קלינגט ווי פון א מעשה
 ביכעל ארויסגענומען. און קומט אמאל אימיצער צו פאָהרען צו-
 ריק פון אמעריקא קיין רוסלאַנד, זעהט ער אויס אנדערש ווי די
 ארומיגע; רעדט עפעס קליגער, ווי איינער וואס האט א סך, א סך
 געזעהען און א סך געהערט דערצעהלען — די מעשיות וואס ער
 דערצעהלט פון דער גאלדענער מדינה, גלויבען מיר און גלויבען
 ניט.

צי קאן מען זיך דען פארשטעלען, אין רוסלאַנד זיצענדיג, אז
 אין א שטאט ערגעץ דארט וואוינען אפשר אנדערהאלבען מיליאן
 אידען און קיינער טשעפעט זיי ניט... ווי אזוי און ווען איז דאס
 געשעהן?

וואָרים, אז אויב אייך איז אמאל אויסגעקומען צו זעהן אויף
 א רוסישען וואָקזאל: א צוג קלייבט זיך אוועקגעהן, באסאזשירען
 שטויסען זיך און שטופען זיך מיט זייערע פעקלעך, און ערגעץ אָן
 א זייט שטעהט א מאמע מיט איינגעפאלענע באקען, אין דרייען
 געבויגען און שלאָגט זיך קאפ אָן וואנט, ווי פון א בייזען חלום ריי-
 סען זיך איהרע אויגען צום וואגאָן, וואו אויף דער פלאטפארמע
 שטעהט אן אויסגעקלאָגטע, אויסגעיאַמערטע טאכטער און יאָעפּ-
 טשעט:

— מאמע, הער אויף, ווארים כ'וועל עס ניט אריבערטראגען.
 נו, וואָס? אייער הארץ האָט אין דער שטיל מיטגעוויינט און
 אייך איז גארניט איינגעפאלען צו קלערען אין יענער רגע, אז פון
 אָט די איינציגע, מיט טרערען געוואשענע, וועלען זיך שטעט אויפ-
 בויען ערגעץ דארט אויף יענער זייט ים: אז אָט יענע פערטרי-
 קענטע לעבענס וועלען נאָך נייע כחות בעקומען א לעבען אויף ס'ניי
 אַנצוהויבען.

און קוקענדיג אויף דעם שוימיגען וועג, וואָס האָט זיך גע-
 בלייבט אהינטער אונזער שיה, האָט זיך געוואָלט פארשטעלען, ווי
 אזוי עס זעהט אויס א מדינה, וואָס הייסט אמעריקא, אָבער וואָס

מעהר אונזער שיף האָט זיך דערווייטערט פון אייראפא אלץ מער-
נעבעלטער איז געוואָרען אין מיין געדאנק דאָס בילד פונ'ם לאנד
וואוהין כ'בין געוואָרען געטראָגען.

ביים ברעג האָט מיך קיינער נישט בעגעגענט, קיינער נישט
אַבגעווארט; אויסער אפשר דער צאָלבעאמטער, וואָס האָט מיר גער-
הייסען אויפגעפנען מיין פעקעל און, דאָס, וואָס ס'האָט ביי מיר
גענומען פינף שעה איינצופאקען, האָט ער אין איין רגע איבער-
געקעהרט פון אונטען ארויף, קייענדיג דערביי גומע. קוקענדיג אויף
איהם און אויף מיין צורודערטען פעקעל, איז מיר עפעס אזוי
מאָדנע געוואָרען אויפ'ן הארצען:

— צו אלדע גוטע יאָהר! נאָך וואָס פיהרען מיט זיך אָט די
אלטע שמאטעס מיט דעם שטויב פון דער אלטער וועלט און איצ-
טער קוקען, ווי דער אונבעקאנטער מיט אזא ערנסט פנים, רודערט
זיך אין מיינע פעקלעך.... נאקעט האָט מען בעדארפט אַנקומען,
נאקעט ווי די מאמע האָט געבוירען, און אזוי פון זיך ארויסוואר-
פען דאָס בילד פון דער אלטער וועלט!

איך בין ארויס אין די גאסען, אידען, אידען, אידען...

— וואו איז די מאמע, וואָס האָט זיך דאָרט, אויפ'ן וואָקזאל
קאָפּ אָן וואנט געשלאָגען? וואו איז דער זוהן, דער בלאסער, וואָס
האָט זיך נאָך אין דער לעצטער מינוט, א צואוועהטאָגטער, געצוי-
גען פון וואגאָן צו דער מוטער? וואו איז די טאכטער מיט די פער-
גליווערטע טרערען אויף די באקען און מיט די הענט אויסגע-
שטרעקט צו דער מאמע, צום לעצטען מאָל זיך נאָך ארומנעהמען
און די טרוקענע באקען איהרע קושען, קושען?...

כ'האָב זיי אין די גאסען נישט בעגעגענט.

כ'האָב זיך דערשלאָגען צו איסט בראָדוויי און די ארומיגע
גאסען, וואָס פלעכטען זיך פון איהר ארויס, און מיר האָט זיך
אויסגעדאכט, אז אין חלום זעה איך דאָס אלץ, א חלום וואָס ציהט
זיך שוין לאנגע, לאנגע יאָהרען.

ביים שוועל פון גליקליכען לאנד האָבען אונזערע געפלאָגטע

לויט די פעקלעך אראַבגעוואָרפֿען; דערשראָקען זיך פאר דער אונ-
ענדליכער, פרייער ברייטקייט, וואָס עפענט זיך אויף רעכטס און
אויף לינקס — און ביים שוועל זיינען זיי אלע געבליבען; אין א
ווינקעלע זיך בעהאלטען. געשראקענע, גע'רודפ'טע דורות לאנג,
האַבען זיי אין דעם פרייעסטען לאַנד דעם קלענסטען ווינקעלע
פערנומען:

אין לודלאַוו סטריט פערקויפֿען אידען עפעל; אין עסטער סטריט
פערקויפט מען הערינג. און אזוי ענג, זייט ביי זייט, האָבען זיי
זיך צונויפגעפרעסט אָט די אלע, וואָס זיינען אין פערשיעדענע
צייטען פון פערשיעדענע שטעט און שטעטלעך געקומען, יעדערער
מיט זיין דלות.

און די שטאָט ניו יאָרק —

א בעשעפעניש פון שטאָל און שטיין, און מיט אייזערנע גע-
דערים און שטאָלענע נערווען, וואָס רוישען אזוי טרוקען און קלא-
פען אזוי גרילציג — אזוי האָט מיר די מערקווירדיגסטע פון אלע
שטעט אויסגעזעהען אין יענע ערשטע שטונדען, ווען כ'בין אליין
אומגעגאנגען מיט אַנגעשטרענגטע נערווען און צו אלץ זיך צוגע-
קוקט, צו אלץ זיך צוגעהערט.

אז כ'האָב א אידישע צייטונג גענומען אין האנט, אַנגעהוי-
בען לייענען, איז מיר אויסגעקומען, אז מיט ברעקלעך אייזען און
שטאָל האָט מען אונזער אידישע שפראך דורכגעמישט; אזוי פער-
שפיצט די ווערטער, אזוי פערשפיצט דעם אויסדרוק, אזוי, אז די
שפראך האָט מיר געקלונגען טרוקען, ווי דער גערויש פון די איי-
זענבאהנען, וואָס טראגען זיך דאָ איבער די קעפֿ פון די לעבעדיגע
בשעפענישען.

דאָס זיינען געווען בלויז געפיהלען פון א גר י נ ע ם,
וואָס האָט מיטגעבראכט פון דער אלטער היים זיינע אלטע בגדים
און א היימיש ווייך קישעלע צום שלאָפֿען. — —
איך בין שוין אָבער פינף יאָהר דאָ אין לאַנד און קאָן זיך
אלץ ניט אויסגרינען. דורכגעשניטען די לאַנד'ס לענג און ברייט,

— אין דער היגער פרייהייט בענקט די הארץ נאך פרייהייט.
 איהר אָבער פרעגט א קינד, וואָס איז דאָ געבוירען געוואָרען,
 וואָס איז נאָכעט פון דער מוטער'ס לייב ארויסגעקומען און היגע
 קליידער צום ערשטען מאל דערשפירט אויף זיין לייב — איהם
 פרעגט, זאָל ער אייך זאָגען וואָס אמעריקא איז. אָבער איך און
 אפשר דער גרעסטער טייל פון מיין דור האָט נאָך דעם אלטען פע-
 קעל אויף זיין פלייצע און אין פעקעל — אלטע, ווייטע חלומות.

די שטאָט

אז איך הויב אָן צו טראַכטען, וואָס מאַווינס איז אמעריקא,
 ניט בלויז פאר אונזערע אימיגראַנטען, נאָר פשוט פאר אונזער צייט
 — פערבאָפּט מיר אזש דער אָטעם. ניט איין מאל האָבען זיך מיינע
 געפיהלען דערהויבען, און טרערען האָבען זיך מיר געשטעלט אין
 די אויגען, טראַכטענדיג פון דער וואונדערליכסטער פון אלע לענד-
 דער, וואָס איז פאר אונזערע אויגען געבוירען געוואָרען. און אויב
 פערזאָנטע, גע'רודפ'טע פון דער אלטער וועלט, פערשטויסענע
 קינדער געפינען דאָ קיין גליק ניט, איז עס בלויז דערפאר, וואָס
 מיט זיך האָבען זיי מיטגעבראכט די צייכענס אויף זייער לייב פון
 דער בייטש, וואָס האָט זיי געפאסעוועט. פון שיף אראב, אין
 שטאָט אריינגעקומען; און די גרויסע שטאָט האָט זיי אנטקעגען
 ארויסגעשיקט איהר ביזען לע, וואָס צעהלט ביי יעדען אויפ'ן
 פלייצע די צייכענס און פון יעדען איינציגען טרייבט ער אן אנדער
 מין לצנות. און אויב איינער האָט געבראכט אן אויסגעבויענע
 פלייצע טוט מען איהם דאָ א יאָך אָן, דעם אייגענעם יאָך וואָס
 ער האָט אין דער היים געטראָגען. דער איינגעבויענער, אויסגע-
 ביינערטער רוקען איז דאָ א שפילכעל פאר דעם ביזען ווילען.
 דאָ, אין דעם פרייען, פון גאָט געבענשטען לאַנד, איז דער גורל

פון די פרעמדע, אריבערגעקומענע, איבערגעגעבען געוואָרען אין די הענד פון די, וואָס האָבען געהאט דעם גליק מיט א טאָג פריהער צו קומען. טראַדיציעס זיינען דאָ ניטא. מעהר ווי אומעטום שמי-דען זיך דאָ די געסט אליין זייער גליק: שמידען פאר זיך זייער מזל, בויען פאר זיך זייער לעבען. ניטאָ קיין טראַדיציעס. און אויב דאָס לאַנד האָט מעשיות צו דערצעהלען, לעגענדעס איבערגעגעבן, איז דאָך עס פון מענשען, וואָס ניט זייער לעבען וויל מען נעהמען פאר א ביישפּיעל; איז דאָך עס — פון צייטען, פון וואָסערע דער נייער דור וויל גאָר ניט לערנען.

איך געה ארום אין דער ניו-יאָרקער א י ס י י ד און זעה ווי אונזערע ווייבער פערקויפּען געקאָכטע באָב אָדער געבראָ-טענע קארטאָפּעל, און דער מאַן — זויערע אונגערקעס; אָדער ווען איך טרעף אין אן אנדער שטאָט-וואו, דעם סלאוו, וואָס האָט דאָר-טען אין דער היים זיין שטיקעל פּעלד געהאט, כמעט אין שכנות מיט'ן אידען, אז איך זעה איהם דאָ אין אן אייזען-פאבריק, וואו ביי די שטראָמען צושמאָלצענעם מעטאל ברענט ער זיין לייב און פּערגיפטעט זיינע לונגען מיט די שארפע גאזען, וואָס שלאָגען פון קאָכעדיגען גיהנום ארויס — ס'הארץ ווערט דאָך צוריסען, טרערען ווערגען דאָך אין האַלז קוקענדיג פון ווייטען:

— צי דען האָט די רייכע, ליכטיגע און יונגע אמעריקא שוין נאר קיין טראָפּעלע גליק ניט פאר די, וואָס זיינען פון דער אלטער, בייזער היים געלאָפּען אין דער רגע פון יאוש?!

אז מען פּאָהרט דורך דאָס לאַנד לענג און ברייט, דאכט זיך, אז אין ערגעץ אויף דער וועלט שיינט ניט די זון אזוי פריי, אין קיין שום לאַנד גיט ניט די ערד אזא שפּע ארויס, אז אין קיין שום לאַנד אין דער וועלט זיינען די מענשען ניט אזוי מסוגל צו וואַקסען גרויס און שטארק ווי דאָ אין אמעריקא. מיליאָנען וויי-קעלעך זיינען דאָ אין לאַנד פאר יעדען איינציגען, וואו ער קען זיך אויסבעהאלטען און זיין לעבען פריי אויסלעבען... טויזענדער בע-העלטענישען וואַרטען פאר יעדען איינציגען, וואָס וויל פריי אָב-

אטעמען. און אויב אונזערע לייט טוליען זיך צום הארטען שטיין, קיהלען זיך אין שאטען פון דעם פיערציג שטאקיגען מויער — טא וועמען זאל מען שילטען דערפאר? נאָט אליין אדער דעם טייוועל, אָבער — ניט דאָס לאַנד.

יערעם הויז האָט א שוועל; יערעם לאַנד האָט זיך זיין שוועל ביים טיר, ביים אריינקומען. די שוועל איז געמאכט די טיר בעסער צו פעהאקען; די שוועל איז פאר א ניט-פאָרויכטיגען א פלאץ גע-שטרויכעלט צו ווערען; און געפעהרליך איז פאר דעם פרעמדען די שוועל פון אמעריקא, וואו דער פרעמדער בעדארף אריבערגעהן, דעם ערשטען טריט דאָ אין לאַנד מאכען. און צום שלימסטען איז דאָס, וואָס פרעמדע האָבען פאר פרעמדע די שוועל געמאכט און פרעמדע גראָבען פאר'ן שוועל די גרויסע גרוב אין געשטאלט פון דער צייטווייליגער שטאָט, וואו דער ערשטער דור לעבט זיין צייטוויילי-ליגען לעבען אָב.

איך דערמאָן מיר א זומער פארנאכט צופוסענס פון די קעצ-קיל-בערג. כ'האָב פערבראכט ביי א אַרטיגען פארמער, פארנאכט, נאָך דער ארבייט זיינען מיר אלע געזעסען אויף א בערגעל הינטערן שטוב און גערעדט פון דעם הייסען טאָג, וואָס האָט שוין געהאל-טען ביים פעהרגעהען. די זון האָט זיך גליהענדיג אראָכגעלאָזען צו די שפיצען פון די בערג. ווייב און קינדער, אלע האָבען זיך אויף א וויילע ארויסגעכאפט אַבצורוהען. אנטקעגען אונז, אויפ'ן גראָז, זיי-נען אומגעגאנגען זעקס יונגע, האלב-יאָהריגע קעלבלאך. איינס האָט פערריסען דעם קאָפּ צו דער זון און מיט אמאָל אזוי זיך צוברי-קעוועט, אזש שיעור אויפ'ן קאָפּ איז עס ארויפגעשפרונגען. דער פארמער האָט זיך צולאכט און שפעטער, בעטראכטענדיג מיך א ביסעל, האָט ער מיר פלוצלונג א פרעג געטהאָן:

— יא, דו ביזט דאָך פון דער גרויסער שטאָט, קענסטו אפשר עפעס דערצעהלען פון דער גרויסער שטאָט?

איך האָב געשוויגען. געמאכט א פנים, אז איך פערשטעה איהם שלעכט. ער איז ערנסט געוואָרען און ווידער געפרעגט:

— וואָס איז דאָרט אזעלכעס אין דער גרויסער שטאָט, וואָס
עס ציהט אהין אזוי אונזער יוגענד? אָט זעהסטו, זיצען זיי, מיינע
טעכטער, און טראכטען געוויס פון דער גרויסער שטאָט. די על-
טערע פאָהרט אהין לערנען די לעצטע פאָר יאָהר און כ'זעה ווי זי
ווערט פרעמד נישט נאָר פאר מיר אליין, נאָר עפעס ווי צו דער
גאנצער געגענד, וואו זי איז געבוירען געוואָרען און אויסגעוואקסען
— ווערט זי פרעמד.

— אמת, מען קען דאביי נישט העלפען.

— פארוואָס? איהר אלע אָנגעקומענע זענט אין דעם שולדיג.
וואָס ווילען זיי די פרעמדע מיט זייערע שטעט?
זיי קומען אהער גרויסע שטעט ב ו י ע ן און אָב-
רייסען קינדער פון זייערע טאטעס. מען רעדט מיר איין, אז כ'זאל
אויף ביינאכט פערשליסען מיין שטאל, ווארום עס דרעהען זיך
דא ארום פרעמדע פון דער שטאָט און קענען עפעס פון שטאל
ארויסנעהמען. ס'איז דאָך נאָרישקייטען. ווער בעדארף דען ביי ווע-
מען עפעס נעהמען? וואָס ברענגען זיי אהער דעם אונצוטרוי —
ווער בעדארף עס? גלויבסט דאָך אודאי אין גאָט, טאָ זאָג מיר
פארוואָס בויען זיי אלע אזעלכע גרויסע שטעט, אויב זיי גלויבען
אין גאָט? די פאבריקען, די מאשינען.... וואו גלויבען זיי דיר אין
גאָט. איך קוק ווי די קעלבלאך זיינען פאר'ן זומער אויסגעוואקסען
און איך טראכט: אויף דער שעהנער וועלט איז א גרויסער, גוטער
גאָט פאראנען.

וואָס אייגענטליך האָב איך דאָ דערצעהלט? גאָר א קלייניג-
קייט. ס'איז דאָך אָבער נישט קיין ווערטער פון א פשוט'ען פארמער,
וואָס איז געזעסען ארומגערינגעלט מיט זיינע קינדער, און דער-
שפירענדיג אין מיר די שטאָט האָט איהם זיין הארץ זיך צורעדט.
פאר מיר איז עס די שטימע פון דער יונגער זאטער אמעריקא, וואָס
איז נישט צופרידען מיט איהרע קינדער. די אמעריקאנער יונגע ערד,
וואָס, ווי א געזונטע יונגע מוטער, מוז נאָך צו איהר אייגען קינד
א פרעמד קינד בעטען די מילך פון איהרע פולע ברוסטען אָבצוזויי-

גען און דאס פרעמדע קינד דרעהט דעם קאפ אָן א זייט פון איהר אוועק.

און פאר קיין פאל קען איך ניט צונויפבינדען ביי מיר אין געדאנק אינאיינעם אַט דעם סלאוו, מיין שכן, וואָס האָט ביי זיך אין דער היים געטרעגן אין א זאק אויפ'ן פלייצע קליינע חזירים'— לעך אין מארק אריין פערקויפן, אוועקגעטרעגן די היהנער פער-קויפן; גראָשען צו גראָשען געקליבען און איז אין זיין סוויטענע געקומען ווי א געבונדענע שאַף אהער אין לאנד אריין — איך קען עס אין מיין געדאנק ניט צונויפזעצן מיט דעם פארמער, וואָס קלאַנט זיך, אז אין שטאָט איז ניטאָ קיין גאָט...

מיר דאכט זיך, אז ניט קיין מענשען זיינען ס'רוב פון די, וואָס זיינען אהער אריבערגעקומען — נאָר שוואמען, וואָס ווי נאָר מען רייסט זיי פון דער ערד אב, קלייבען זיך ווערעם אין זיי אריין. און זייער לעבען, וואָס זיי הויבען דאָ אָן צו בויען, איז אויף א ווערעמדיגער; קענען דעם אייגענעם פנים און געשטאלט אפילו קיין דור ניט אויפהאלטען.

צו די וואָס ווערען דאָרט אין דער אלטער היים פון דער ערד אָבגעריסען; צו זיי ווערען פון א קליינער שטעטעל ארויסגעריסען; ווער עס ווערט אין די פינסטערע מינען פערשיקט אדער ווערט פער'משפט אין די שטיינערנע גאסען זיין לעבען אָבצולעבען — ביים שוועל פון לאנד איז עס געשעהען. — דאָרט וואו פרעמדע שמידען פאר פרעמדע — זייער מזל. די ענגע, פינסטערע גאסען אין ניו-יאָרק אדער אין שיקאגא, וואו אונזערע לייט זיצען און וואו אונזער שפראך קען מען נאָך הערען פון אלטע מאמעס און גרוי-געבויענע טאטעס — פאר מיר איז דאָרט א יאָמער-טאָל; און קוקענדיג אמאָל בעת שיפען קומען אָן פון דער אלטער וועלט, ווי פון זייער טיפעניש קומען ארויס מענשען מיט שווערע שטיוועל און מיעדע, טעמפע בליקען און, ווי דאָ ביים ברעג צעהלט מען זיי ווי שעפסען, מען רעדט מיט זיי זייער אייגענע שפראך, מען טוט זיי נומערען אָן צוגעשפיליעט צו די לאצען און אין ערגעץ ווערען

זיי אוועקגעשיקט — — — — —
און דאן שפעטער טרעפסטו איינעם פון זיי אין א מינען-געגענד,
אין א שטאל-שמעלץ געגענד, טרעפסט איהם פערמורזעט אין דער
וואַכענס און שיכור אין א יום טוב אדער זונטאָג.

— זאָל מען אמעריקא שילטען אין יענער רגע?
אויף א הויכען בארג דארף מען זיך פערקלייבען און לידער
זינגען פון אמעריקא; זינגען פון איהר שעהנסייט, זינגען פון איהר
גרויסקייט, זינגען פון איהרע פעלדער און וועלדער, פון איהרע
טייכען און שטראמען.

בין איך אָבער אויף דער פרעמדער, און דער גורל פון
מ י י נ ע אייגענע איז מיין גורל.

איך בין געזעסען ביים פאסיפיק אדער אין דער ווילדער יוטא,
האָב איך געבענקט צום ברעג פון אטלאנטיק, וואו ביים שוועל
טוליען זיך אונזערע צום קאלטען, הארטען שטיין.

ניו יארק

די שטאָט, וואָס דער גרעסטער טייל פון אונזערע אימיגראנט-
טען דערזעהט ביים אָנקומען קיין אמעריקא; וואו דער גרעסטער
טייל הויבט אָן צו בעשאפען ביי זיך אין הארצען א מיינונג איבער
אמעריקא; — די שטאָט, וואו האַפנונגען פון לאנגע יאָהרען ווערען
אין איין רגע פערלאָרען און, וואו נאָך א לאנגער שורה פון שווערע
טעג און נעכט הויבט אָן די האַפנונג ווידער אויפצולעבען, זיך בע-
ווייזען ווי אונטער א גרויען שלייער — אָט די שטאָט הייסט
נ י ו - י א ר ק.

פיעל גרויסע שטעט אין דער ברייטער וועלט זיינען מיר בע-
קאנט, אָבער צו קיינער פון זיי קען איך ניו יארק ניט גלייכען.
פאריז, אז איהר בלאַנדרושעט אום אין איהרע גאסען, דאכט
זיך אייך, אז אָט די אלטע גרויסע שטאָט איז פון איין האנט גע-
בויט געוואָרען; איין האנט האָט איהר פלאן געצייכענט נאָך גאָר